

4. Гапochenko A. A. Особистість вчителя в сучасних умовах: зовнішній вигляд вчителя. URL: <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/263973> (дата звернення: 23.03.2023).

5. Імідж учителя, або психологія одягу. Освіта.UA. URL: <https://osvita.ua/school/method/teacher/1850/>. (дата звернення: 21.03.2023).

6. Стратегія самопрезентації як елемент позитивного іміджу педагогу. Stud.com. URL: https://stud.com.ua/88264/pedagogika/strategiya_samoprezentatsiyi_element_pozitivnogo_imidzhu_pedaga. (дата звернення: 23.03.2023).

7. Dmitrenko N., Voloshyna O., Budas I., Klybanivska T. Formation of Ethical Culture of Intending Educators in the Educational Process of Higher Education Institution. Society. Integration. Education: proceedings of the International Scientific Conference. May 28th - 29th. Rezekne : Rezekne Academy of Technologies, 2021. Vol. I. P. 95–104.

Воляннюк Анастасія Сергіївна,

викладач кафедри педагогіки та психології дошкільної та початкової освіти,
Херсонський державний університет,
Херсон – Івано-Франківськ, Україна

ВМОТИВОВАНИЙ ВЧИТЕЛЬ – РУШІЙ ПОЗИТИВНИХ ЗМІН У СУЧАСНІЙ СИСТЕМІ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Роль вчителя беззаперечно є важливою в системі освіти, однак погляди на неї та на професійні якості педагога постійно змінюються. Так, сьогодні ми відійшли від розуміння ролі вчителя лише у передачі знань, а вбачаємо набагато більше – ролі фасилітатора, тьютора, організатора, мотиватора та ін. Від сучасного педагога вимагається бути професійним в усіх аспектах діяльності – від аспекту навчання учнів до аспектів роботи з батьками та підвищення власної кваліфікації.

Науковець Л. Петухова вважає, що сьогодні дієвою є модель трисуб'єктної дидактики, що в свою чергу дозволяє власне визначити відповідні роль і місце вчителя у сучасній системі освіти [6, с.78]. У цьому контексті вчитель постійно взаємодіє з інформаційно-комунікаційним педагогічним середовищем, що вимагає від нього сформованої цифрової компетентності, безперервного саморозвитку та прагнення до вдосконалення. Ми вбачаємо в цьому необхідність вмотивованості педагога, оскільки без мотивації неможливе ефективне виконання всіх професійних обов'язків та фахове зростання.

Сучасна українська система повної загальної середньої освіти функціонує відповідно до Концепції Нової української школи. Звертаючись до нормативних документів, які врегульовують впровадження даної Концепції знаходимо твердження про передумови реформування освітньої системи у контексті мотивації: по-перше, «спосіб навчання в сучасній українській школі не мотивує дітей до навчання» [3, с. 4], по-друге, «вчитель не має справжньої мотивації до особистісного та професійного зростання» [3, с. 4]. Отже, реформування шкільної освіти відбулось зокрема через невідповідність методів та прийомів навчання інтересам учнів, через відсутність мотивів педагога до постійного розвитку й вдосконалення. Також у Концепції НУШ знаходимо перелік компонентів Формули Нової школи, одним з яких є «умотивований вчитель, який має свободу творчості й розвивається професійно» [3, с. 7]. Робимо висновок, що Концепція Нової української школи передбачає високий рівень мотивації педагога у здійсненні його професійної діяльності. При цьому постать вчителя є центральною точкою для позитивних змін освітньої системи.

У дослідженнях С. Панкрашової та Т. Пінчук знаходимо аналіз ризиків реалізації принципів Нової української школи. Зокрема, думки про те, що існують проблеми у фактичному втіленні вище зазначених положень та що «концепція НУШ, реформа нової освіти матиме лише формальне впровадження» [5, с. 64–65]. Погоджуємось з тим, що дана вірогідність існує та вважаємо, що рішенням даних проблем є підготовка вмотивованих вчителів на етапі навчання у ЗВО, їх спрямованість до здійснення вмотивованої діяльності з перших професійних кроків.

Станом на 2023 рік через російсько-українську війну підготовка вчителів у релокованих закладах вищої освіти, зокрема у Херсонському державному університеті, відбувається в дистанційному або змішаному форматі. Однак, наші дослідження дають підстави вважати, що «інструменти дистанційного та змішаного навчання дозволяють підвищити рівень сталої мотивації майбутніх вчителів початкової

школи» [1, с. 64]. Акцентуємо, що і під час очного навчання майбутніх вчителів можливо імплементувати в освітній процес відповідний ІКТ-інструментарій, орієнтований на підвищення активності майбутніх вчителів, самомотивації та самоконтролю. Ефективним у цьому випадку є «чітко визначений зворотний зв'язок, створення «ситуації успіху», формулювання цілей всього курсу і окремих модулів, рефлексія досвіду дистанційного навчання за допомогою заповнення спеціально розроблених анкет і виконання завдань рефлексивного характеру» [1, с. 64]. На нашу думку, цей підхід буде якісно впливати на особистість майбутнього вчителя, зокрема на його мотиваційну сферу.

Зважаючи на те, що «для майбутнього вчителя його особиста мотивація є важливим чинником для формування позитивних мотивів в учнів під час здійснення професійної діяльності» [2, с. 8], вбачаємо необхідним при підготовці майбутніх учителів створювати умови для підвищення рівня їх внутрішньої мотивації та здійснювати відповідний цілеспрямований вплив. На педагогічному факультеті Херсонського державного університету з цією метою для здобувачів спеціальності 013 Початкова освіта на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти було розроблено та впроваджено курс «Мотиваційний менеджмент», як вибіркового компоненту освітньої програми.

Однак, випускник закладу вищої освіти має зберегти свою вмотивованість до професійної діяльності на всіх етапах. На думку дослідниці Т. Лозової діяльність вчителя має бути спрямована на «всебічний розвиток учня як особистості, розвиток талантів, інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, формування цінностей і необхідних для успішної самореалізації компетентностей, виховання відповідальних громадян, які здатні до суспільного вибору та спрямування своєї діяльності на користь іншим людям і суспільству» [4, с. 87]. Отже, вчитель знову постає у ролі універсального фахівця, що здійснює різносторонній розвиток дитини та водночас повинен мати зазначені вище цінності й сформовані компетентності. Ми вважаємо, що це твердження є доказом необхідності вмотивованості педагога. Також Т. Лозова вважає, що «розвиток професійної компетентності педагога залежить від якостей педагога: вольової сфери особистості, особливостей характеру, потреб, темпераменту, здатності до кардинальних змін» [4, с. 89]. Ми погоджуємось з даною ідеєю та вважаємо, що однією з важливих вимог до вчителя є постійне підвищення кваліфікації, професійне вдосконалення шляхом інформальної освіти. Ця складова, на нашу думку, неможлива без сталої внутрішньої мотивації.

Дослідниця А. Тітова зазначає, що значною проблемою сучасного суспільства є знецінення ролі вчителя, незадоволеність педагогів своїм соціальним статусом [7, с. 916]. Авторка вбачає можливий спосіб вирішення даної проблеми у «вмотивованих вчителях, які мають можливість вчитися, розвиватися і впроваджувати свої та запозичені практики на уроках» [7, с. 916]. На нашу думку, такий підхід дозволить задовольнити потреби учнів та їх батьків, сприятиме створенню позитивної атмосфери розвитку та зростання в освітньому процесі, що підвищить престижність педагогічної професії в суспільстві. Також А. Тітова зазначає, що «учитель – головний ресурс освітньої установи, а його ефективна робота визначає результат діяльності як окремого навчального закладу, так і системи освіти в цілому» [7, с. 919]. З цим твердженням ми погоджуємось частково, адже дійсно педагог є рушієм позитивних змін та власне їх реалізує, однак, на нашу думку, він є не ресурсом, а людським капіталом, що може збільшуватись в результаті професійного розвитку.

Отже, сучасна система освіти, зокрема в умовах воєнного стану та нестабільності, зазнає постійних змін. Існують певні ризики та проблеми у реалізації принципів Нової української школи, зокрема знецінена роль вчителя та формальне впровадження реформ. Однак рішенням є якісна підготовка майбутніх педагогів та закріплення в суспільстві ролі вчителя, як рушія позитивних змін, запорукою чого є його вмотивованість до здійснення професійної діяльності, саморозвитку та постійного вдосконалення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Волянчук А. С. Розвиток сталої мотивації у майбутніх вчителів початкової школи в умовах змішаного навчання. OpenEdu. 2021. № 10. С. 56–66. URL: <https://doi.org/10.28925/2414-0325.2021.106>. (дата звернення: 12.03.2023).
2. Волянчук А. С. Мотивація майбутніх учителів початкової школи в умовах дистанційного навчання. Наука та освіта в дослідженнях молодих учених : матеріали Всеукраїнського науково-практичного конференції для студентів, аспірантів, докторантів, молодих учених. Харків: нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. Харків, 2022. С. 8–10.

3. Концепція Нової української школи. URL: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalnaserednya/uasch2016/konczepczyia.html>. (дата звернення: 18.03.2023).

4. Лозова Т. М. Професійні функції вчителя Нової української школи. Професійний розвиток фахівців у системі освіти дорослих: історія, теорія, технології : збірник матеріалів III Всеукраїнської Інтернет-конференції, 18 квітня 2018 р. м. Київ. У 2-х частинах. Київ: Агроосвіта, 2018. Ч. 1. С. 87–93.

5. Панкрашова С. М., Пінчук, Т. С. Проблеми та реалії запровадження Концепції НУШ у сучасній початковій школі. Тенденції сучасної підготовки майбутніх учителів початкової школи : зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. Умань, 2021. С. 63–65.

6. Петухова Л. Є. Трисуб'єктна дидактика в моделі інноваційного розвитку освітніх систем. Збірник наукових праць Херсонського державного університету. Педагогічні науки. 2014. Вип. 65. С. 74–80.

7. Тітова А. А. Вмотивований вчитель – агент змін сучасного освітнього простору. Topical issues of the development of modern science. Abstracts of the 5th International scientific and practical conference. Publishing House «ACCENT». Sofia, 2020. P. 914–920.

Гнатів Ярина Мар'янівна,
магістрантка 1 курсу спеціальності 013 Початкова освіта,
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника,
м. Івано-Франківськ, Україна
Науковий керівник – **Ілійчук Л. В.**,
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри початкової освіти,
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника,
м. Івано-Франківськ, Україна

КОРЕКЦІЯ ПОРУШЕНЬ ПИСЕМНОГО МОВЛЕННЯ УЧНІВ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Мовлення відіграє важливу роль у житті людини. Це засіб пізнання і спілкування, здобуття і відтворення знань, вирішення різноманітних навчальних і життєвих завдань. Розвиток мовлення має велике значення для особистісного становлення учнів молодшого шкільного віку, оскільки із вступом до школи вони перетворюються на активних і відносно самостійних суб'єктів навчального процесу, відбувається формування психічних процесів, що закладає основу для діагностики та корекції можливих мовленнєвих порушень [3, с. 5]. Порушення мовлення у дітей проявляється в різних формах і у різному ступені складності. При цьому спільною рисою таких дітей є відсутність мотивації до спілкування, нездатність впоратися з ситуацією в цілому або вузько за допомогою дорослих, порушення поведінки, труднощі в спілкуванні, підвищена емоційна стомлюваність. Все це потребує цілеспрямованого впливу на дітей, використання відповідних корекційних прийомів і засобів, уміння застосовувати їх на практиці [5, с. 34].

У розвитку та корекції мовлення дитини важливу роль відіграють навчальні ігри. Те, що гра може охоплювати певні періоди життя дитини, робить її важливою формою діяльності. Гра супроводжує людину протягом усього життя, головним чином змінюючи мотивацію, організацію та поведінку, ступінь прояву емоцій і почуттів. Використання дидактичних ігор на уроках базується на поєднанні навчальних та ігрових завдань з відповідними вимогами та правилами. Навчальні ігри складаються із змісту, навчальної мети та завдань, конкретних правил та ігрових дій. Вирішуючи навчальне завдання певного змісту, учні набувають відповідних знань і наповнюють ігрову діяльність новими поняттями.

Гра – форма активного уявлення дитини про навколишню дійсність, що характеризується певними поведінковими моделями. Зміст гри стає цікавішим за рахунок великої кількості можливостей для активних дій у грі, завдяки чому хід гри відбувається за рахунок складних дій, а не окремих дій [2, с. 20]. Разом з тим гра є формою творчого відображення дитиною дійсності: у грі діти не прагнуть точного і сліпого повторення дійсності, а вносять у гру власні численні вигадки та фантазії. Завдяки іграм реальність і вигадка переплітаються в найрізноманітніших поєднаннях, виникає бажання точно

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

IV міжнародної науково-практичної конференції
студентів та молодих вчених

«ОСВІТНІ І КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКІ ПРАКТИКИ В
КОНТЕКСТІ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ У МІЖНАРОДНИЙ
НАУКОВО-ІННОВАЦІЙНИЙ ПРОСТІР
В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ»

13–14 квітня 2023 року

Запоріжжя, Україна

Міністерство освіти і науки України
Департамент освіти і науки Запорізької обласної державної адміністрації
Комунальний заклад вищої освіти «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія»
Запорізької обласної ради

Ministry of Education and Science of Ukraine
Department of Education and Science of Zaporizhzhia Regional State Administration
Municipal Institution of Higher Education "Khortytsia National Educational and Rehabilitation Academy"
of Zaporizhzhia Regional Council

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

IV Міжнародної науково-практичної конференції студентів та молодих вчених
«ОСВІТНІ І КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКІ ПРАКТИКИ В КОНТЕКСТІ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ
У МІЖНАРОДНИЙ НАУКОВО-ІННОВАЦІЙНИЙ ПРОСТІР В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ»

BOOK OF ABSTRACTS

of the IV International scientific and practical conference of students and young researchers
"EDUCATIONAL, CULTURAL AND ARTISTIC PRACTICES IN THE CONTEXT OF UKRAINE'S
INTEGRATION INTO INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND INNOVATIVE SPACE UNDER WARTIME
CONDITIONS"

13-14 квітня 2023 року
April 13-14, 2023

Запоріжжя, Україна
Zaporizhzhia, Ukraine

*Рекомендовано до друку Вченою радою комунального закладу вищої освіти
«Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради
(протокол № 6 від 27 квітня 2023 року)*

Редакційна колегія:

В. В. Нечипоренко (відповідальний редактор), доктор педагогічних наук, професор, Хортицька національна академія;

Н. М. Гордієнко, доктор соціологічних наук, професор, Хортицька національна академія;

М. С. Кудінова, кандидат психологічних наук, Хортицька національна академія;

О. М. Галієва, кандидат психологічних наук, Хортицька національна академія;

О. О. Сташук, кандидат педагогічних наук, Хортицька національна академія;

К. С. Червоненко, кандидат педагогічних наук, Хортицька національна академія;

Г. Б. Глущенко, старший викладач, Хортицька національна академія.

Бібліографічні редактори:

Єнєва С. В., бібліотекар-бібліограф, Хортицька національна академія;

Прохорова С. П., бібліотекар-бібліограф, Хортицька національна академія;

Двореченцева А. С., методист, Хортицька національна академія.

О 72

Освітні і культурно-мистецькі практики в контексті інтеграції України у міжнародний науково-інноваційний простір в умовах воєнного часу : збірник тез доповідей IV Міжнародної науково-практичної конференції студентів та молодих вчених (м. Запоріжжя, 13-14 квітня 2023 р.) / за заг. ред. В. В. Нечипоренко. Запоріжжя : Вид-во Хортицької національної академії, 2023. 932 с.

Educational, Cultural and Artistic Practices in the Context of Ukraine's Integration into the International Scientific and Innovative Space under wartime conditions : Book of Abstracts of the IV International scientific and practical conference of students and young researchers (Zaporizhzhia, April 13-14, 2023) / General editor V. Nechyporenko. Zaporizhzhia : Publishing House of Khortytsia National Academy, 2023. 932 p.

ISBN 978-617-7929-08-5

Збірник містить тези доповідей учасників IV Міжнародної науково-практичної конференції студентів і молодих вчених «Освітні і культурно-мистецькі практики в контексті інтеграції України у міжнародний науково-інноваційний простір в умовах воєнного часу», приуроченої до Дня науки в Україні та організованої науково-педагогічним колективом Хортицької національної академії у співпраці з українськими і зарубіжними партнерами. Опубліковані тези доповідей розкривають специфіку й інноваційний досвід розв'язання актуальних проблем освітніх і культурно-мистецьких практик у глобальному громадянському суспільстві з урахуванням наукових досліджень і практичної діяльності у галузях початкової освіти, корекційної педагогіки, спеціальної психології, фізичної терапії, ерготерапії, соціальної роботи та соціальної педагогіки, сучасних тенденцій розвитку мистецтва, дизайну, соціально-гуманітарних наук, менеджменту та туризму.

Збірник адресовано науково-педагогічним працівникам, аспірантам, студентам і широкому колу фахівців суспільно-гуманітарного профілю.

Редакційна колегія може не поділяти концептуальні ідеї авторів та інтерпретаційні підходи, репрезентовані у змісті тез. Відповідальність за достовірність поданих матеріалів, наведених цитат, статистичних та емпіричних даних несуть учасники та їхні наукові керівники згідно з юридичними й етичними нормами академічної доброчесності.

УДК 373.3:376-056.264(477)[37:001.83(100)]-044.247"36"

ISBN 978-617-7929-08-5

© Автори тез, 2023

© Комунальний заклад вищої освіти «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради, 2023